

Stipendiatorordningen ved Norsk institutt for vannforskning (NIVA)

Av siv.ing. P. G. Gulden

P. G. Gulden er ansatt som overingeniør ved avdelingen for forurensningssaker, Miljøvern-departementet. Han er sivilingeniør fra Colorado i 1959.

Ved utgangen av februar i år avsluttet fire stipendiater sitt opphold ved NIVA. Dette var det fjerde kullet siden ordningen ble opprettet sommeren 1967.

I alt har det vært 16 stipendiater fordelt på fire kull. Tolv var nyuteksaminerte fra NTH, tre kom fra konsulentfirmaer, og en fra industrien. Etter stipendiatoppholdet har fire fortsatt som forskere på NIVA, syv har tatt arbeid hos konsulenter, en i industrien, og fire i offentlig virksomhet.

Initiativet til å få i stand en ordning med hospiterende stipendiater med eksamen fra teknisk høyskole, kom fra NIVA's ledelse høsten 1966. Stipendiene finansieres over NIVA's budsjett, og har ett års varighet. Om trent halve tiden skal brukes til studier, og resten til arbeid med instituttets inntektsbringende oppdrag. Stillingene lønnes i klasse 17 etter Statens regulativ.

Studieperioden.

Slik det har vært praktisert for de to siste kullene, har studieperioden begynt med en obligatorisk innføring i kjemi og biologi, både teori og laboratorieøvelser.

Studiereiser til Sverige og andre europeiske land hører med til et vanlig program, foruten kurser og kollokvier.

Resten av perioden benyttes etter eget ønske. Det er fri anledning til å spesialisere seg, eller generalisere over flere fag og emner — teknikk, naturvitenskap, miljøvern osv. Stipendiatene har også selv arrangert møter med representanter for sentrale myndigheter, organisasjoner og forskning, med politikere, utstyrsleverandører og andre.

Oppdragsarbeid.

Instituttet får oppdrag av forskjellig art fra både offentlig og privat virksomhet. Stipendiatene deltar i

prosjektene sammen med forskerne. I sammenheng her vil det føre for langt å beskrive de forskjellige oppgavene, da de spenner over et vidt område.

Stipendiatenes vurdering.

Tilretteleggelsen av stipendiatoppholdet er gradvis blitt bedre, og derfor legges det mest vekt på oppfatninger fra de to siste kullene. Synspunktene er kommet frem ved samtaler med flere av stipendiatene.

Teorikurset i begynnelsen gir et godt faglig utgangspunkt og god utnyttelse av tiden mens hver enkelt får planlegge sine videre studier. Noen har ønsket et utvidet undervisningsopplegg, men det er begrenset hva instituttet kan yte her. For det første er forskerne fullt engasjert på annet hold, og dessuten vil undervisningen av en håndfull personer falle uforholdsmessig kostbar. Det blir derfor en klar forutsetning at den enkelte stipendiat gjør mest mulig på eget initiativ. Forholdene er også lagt til rette for stor frihet i dette henseende.

Samtaler med forskerne om deres forskjellige arbeidsområder har vært meget givende, og forskerne har vist seg særdeles positive og imøtekomende ved å yte hjelp og gi råd.

Det har i enkelte tilfelle vist seg å være vanskelig for instituttet å finne nok passende arbeid med oppdragene. Mange av stipendiatene har hatt fint utbytte av oppdragene, mens andre har fått oppgaver som de ikke synes de har lært så mye av. Oppdragsarbeidet vil kunne være en fin anledning

til å knytte teorien til praktiske problemer, og med noen endringer i opplegget vil dette kunne bli en verdifull del av opplæringen.

Når det gjelder kurser og studie-reisene har alle vært godt fornøyde, både faglig og sosialt.

Noen har ønsket seg noe mer samkvem med ledelsen for å få mer oversikt over instituttets funksjon og de store linjene i virksomheten. Instituttetsjefen orienterer om slike ting omtrent en gang i måneden, og ellers er det full anledning til å snakke med de øvrige lederne når det måtte passe, så dette er egentlig ikke noe problem.

Bemerkninger om stipendiatordningen.

Skal man dømme etter antall søkere, er det tydelig behov for denne form for etterutdanning i Norge.

Først og fremst har den åpenbart sin rent faglige verdi.

Men dessuten er det vesentlig at stipendiatene får en slags utsikt over det som foregår på NIVA's fagområder i samfunnet. Dette gir forståelse av behovene på de offentlige områder, hos konsulenter og i industrien. Ved å bli orientert om hvor langt kunnskapene på NIVA's områder når, kan en se dette i sammenheng med de oppgavene som skal løses.

Instituttets fagområder er sentrale i miljøvernarbeidet, og oppholdet gir fin anledning til å studere miljøvernpolitikken her i landet og ute.

Stipendiatordningen kan for instituttets vedkommende gi impulser

innad, og bidra til en positiv holdning til instituttets virke blant fagfolk og oppdragsgivere.

I inneværende år blir det ikke stipendiater ved NIVA. Av hensyn til instituttets økonomi har man valgt å prioritere viktige forskningsoppgaver. Jeg vil imidlertid sterkt anbefale at stipendiatorordningen blir opprettholdt, fordi den er en meget

verifull mulighet til videre utdanning og til å få en tverrfaglig oversikt. Etter min mening er nettopp et opphold ved et oppdragsrettet institutt med god utveksling til praktisk virksomhet verdifull.

Instituttets personale har hatt en meget positiv holdning til samarbeidet med stipendiatene, og dette er i seg selv garanti for et rikt utbytte.